

# “La repressió no impedirà que el procés vagi endavant”

Txelui Moreno és un dels portaveus de l'esquerra independentista basca. El 24 d'abril participà en la presentació de la Declaració de Pamplona, que proposa una nova etapa de “confrontació democràtica” sense violència ni repressió.

**Q**uè significa aquesta declaració de l'esquerra independentista basca, del dissabte 24 d'abril?

—És la segona en importància que fem. La primera va ser a Altsasu. Aquella va ser per fer conèixer als agents polítics i socials, com també a la comunitat internacional, els conceptes que volíem debatre dins l'esquerra *abertzale*. Ara, fet el debat i havent arribat a conclusions, hem volgut fer públics quins passos cal emprendre.

Entre l'una declaració i l'altra han passat coses molt importants, com ara la declaració de Brussel·les, amb el suport de quatre premis Nobel i una vintena de personalitats internacionals amb un pes específic en la resolució de conflictes, com ara el d'Irlanda o Sud-àfrica. Ells han interpellat el govern espanyol i l'organització ETA que facin els passos necessaris per afavorir el procés polític. Ara, hem recollit aquests principis i demanem als dos actors principals que donin una resposta a la Declaració de Brussel·les.

—El fet més llampant d'aquesta iniciativa és la petició de la desaparició de la violència per fer lloc al “procés democràtic”. Què ha de passar per fer viable la petició?

—Primer, desitjaríem que el govern espanyol aixequés les mesures d'excepció al nostre poble, per poder parlar i escoltar-nos lliurement, i no haver de treballar, pràcticament, en la clandestinitat, sota mesures que impliquen que

alguns companys, avui, siguin a la presó pel simple fet de fer política.

També cal crear les condicions perquè el procés no tingui marxa enrere. Hem fet aquesta proposta amb tota l'honestat del món, i convençuts que és el camí que cal seguir. I no volem que hi hagi retorn. Per fer-ho possible, cal que s'esdevingui una gran acumulació de forces, que garanteixi que això anirà endavant. Ja comença a passar. Comença a haver-hi aquest embrió de l'esquerra independentista, que treballa per aplegar aquestes forces, que té una feina sense vocació electoral, que és més estratègica. Nosaltres ho veiem positiu.

Hi ha un altre espai que acumula forces: el terreny antirepressiu. L'estratègia que dissenyem desmunta els esquemes a l'estat, que pretén blocar permanentment la situació. Contra això, avancem amb aquest moviment a favor dels drets civils i polítics.

I hi ha una tercera branca, que és la de les aliances estratègiques entre l'esquerra independentista i uns altres sectors polítics del país. Aviat en veurem resultats.

—Amb quins altres sectors polítics podeu establir aquestes aliances?

—En principi, treballem amb Eusko Alkartasuna, tot i que s'hi poden afegir més sectors. Aquesta formació és la que més predisposició ha mostrat al procés que fem. Alguns altres s'ho han mirat amb recel o preocupació... Perquè si reix la nostra proposta se'ls desmunten



Txelui Moreno, portaveu de l'esquerra independentista basca.

els esquemes: és el cas, sense dubte, del PP i del PSOE.

—Però com està la legislació, fins a quin punt és viable el procés?

—No és fàcil. Ho sabem. Sabem que el camí repressiu de l'estat no s'aturarà. Les mesures d'excepció que s'apliquen fins ara no s'han desactivat. Hi ha les de detenció, les comunicacions, les tortures... Ho hem vist fins als darrers casos.

No creiem que l'estat desactivi aquestes mesures. Ara, això no impedirà que el procés vagi endavant. Ens poden detenir? És clar que sí. Però a l'estat cada vegada li és més difícil. Perquè les declaracions públiques que fem, les nostres propostes, van en un camí molt determinat, en el sentit de canviar els paràmetres de confrontació actuals per uns altres de confrontació política democràtica. Ens poden detenir, sí, i de fet hi ha companys nostres a la presó per haver defensat això. Però, sens dubte, això també té un cost per a l'estat. Per tant, aquestes propostes per a portar



Portaveus de l'esquerra abertzale, el dia 24 d'abril a Pamplona, presenten la nova declaració que defensa un "procés democràtic".

la confrontació a un espai polític i democràtic, definides per la no-violència i la no-ingerència, també condicionen l'estat. No s'entendria que es mantinguessin aquestes mesures repressives contra aquells qui volem afavorir un procés democràtic.

**—Quin paper ha de fer-hi el PNB, en aquest procés?**

—La implicació del PNB és indispensable. Però també ho és la del PP o del PSOE. Volem una solució per a tothom. Per això seria fonamental que totes les famílies polítiques participessin en un gran acord democràtic, un acord que respectés que tots els projectes polítics són definibles, però també materialitzables, cosa —aquesta darrera— que, ara com ara, no passa. Aquí hi ha de ser des del PP fins a nosaltres.

Dit això, també creiem que cal una articulació de les bases *abertzales* i dels independentistes del nostre poble. Però fem una diferenciació. Entenem que hi pot haver una part de les bases del PNB que poden unir-se amb uns altres sectors independentistes del país, per fer

acords de base, acords concrets, en els quals es respecti la nostra nacionalitat, el dret de decidir, la nostra llengua, etc. Allí hi podrem treballar conjuntament i serà benvingut. Entenem que en l'aliança estratègica que nosaltres hem de fer amb els altres partits, el PNB no hi entrarà. No hi entrarà perquè li falta un eix important, que és l'eix social. Entenem que ens trobem en una fase cap al canvi polític, però també que en aquesta nova etapa de canvi polític és imprescindible el canvi social. I aquí creiem que el PNB no estaria gaire d'acord amb les nostres posicions. Amb el PNB podrem treballar en àmbits concrets del canvi polític, però en aspectes referits al canvi social, segurament no. I sí que ho podrem fer amb uns altres organitzacions amb les quals potser tindrem, en aquest àmbit, més aspectes en comú.

La lluita política nacional i la social són les dues cares de la mateixa moneda. Tenim un perfil d'esquerres clar. I pensem que cal defensar-lo, precisament ara que travessem una situació de crisi tan greu. Volem una societat diferent en

què hi hagi justícia i benestar socials, en què l'escola i la sanitat públiques es mantinguin a l'abast de tothom i siguin de qualitat. Tot això, per a nosaltres és imprescindible.

És a dir, hi haurà espais en els quals podrem treballar amb el PNB, i uns altres en què no hi acabarem de connectar. I potser hi haurà bases socials més d'esquerres, però menys nacionalistes, amb les quals també podrem col·laborar. En el terreny de la lluita antirepressiva i dels drets civils, per exemple, hi ha organitzacions espanyoles, que són d'esquerres, que han pres posició contra aquesta repressió. I ho fan pel seu component democràtic.

**—Fins a quin punt aquestes reflexions han estat motivades precisament per la duresa de la repressió?**

—La resposta d'això està en els més de cinquanta anys de vida d'ETA. Cada cinc anys, o menys, sempre se n'ha anunciat la desaparició, la debilitat... Bé, però avui encara no s'ha aconseguit que ETA desaparegués amb les mesures policíiques, com defensa Rubalcaba.

“La lluita política nacional i la social són les dues cares de la mateixa moneda. Nosaltres tenim un perfil d’esquerres clar. I pensem que cal defensar-lo, precisament ara que travessem una situació de crisi tan greu”

Que cadascú pensi què vulgui, no hi entrem. Però sí que valorem i analitzem la situació que viu el nostre poble. Quan vam començar el debat, la primera cosa que vam fer va ser posar-nos una cuirassa. Res d’allò que passava o hagués de passar no podia condicionar el nostre debat. I vèiem clar que la decisió que prenguéssim havia de ser clara i adequada. Per què es produeix ara i no abans? Doncs perquè hi ha unes condicions que abans no existien.

Entenem que Lizarra-Garazi marca un abans i un després. Se socialitza la idea que Euskal Herria té la paraula i el dret de decidir. Aquest era un pas important per a uns altres grups que havien apostat per l’Espanya de les autonomies. A partir d’aquí, creiem que s’han generat unes condicions els darrers trenta anys per a fer aquest pas. Per exemple, l’atomització de l’espai independentista que, any rere any se situa al voltant del 33%-36% a totes les enquestes que es fan; parlem del suport majoritari de la societat a un acord en els termes que comentem, del suport al dret de decidir, del suport a la via independentista de sectors sindicals que abonaven l’autonomista... Són moltes

condicions que ens porten a fer aquesta formulació.

Però també mundialment hi ha canvis. Moltes nacions són reconegudes perquè una majoria de la població afirma que vol un estat. També a l’estat espanyol hi ha hagut una involució. El cúmul de lleis que s’han fet contra de l’esquerra *abertzale* han afectat uns altres sectors socials, i impliquen una retallada de drets. L’estat té clar des de fa dotze anys que l’estat de les autonomies ha fet crac. I que necessita una reformulació. Ho sap, però s’hi aferra. Com? Engegant una reforma d’estatuts per reoxigenar l’estat de les autonomies. Però ha xocat a Catalunya i a Euskal Herria. I ara no pot tancar el cercle.

Prova de tot això és el pacte antinatural que hi ha al País Basc, entre el PP i PSOE. Demuestra que tenen la necessitat de blindar el marc polític espanyol. Quan un necessita blindar-se és que se sent vulnerable. No tenen cap argument, per això només tenen el camí de la repressió. Però la militància independentista és forta, ha aguantat això i molt més. En tot cas, nosaltres no fem les coses perquè hi hagi més repressió o menys. Ho fem fruit d’un debat molt

profund, ha estat el debat de l’esquerra *abertzale*. Com no podia ser altrament, quan es defensa un canvi estratègic.

—**Heu participat com a observadors a les jornades de consultes independentistes del 25 d’abril a Catalunya. Què us sembla aquest moviment?**

—Primer, carai, allò que nosaltres teoritzem i plantegem, Catalunya ho duu a la pràctica. Aquesta és la clau. Les consultes contenen bona part dels elements que proposem nosaltres per al procés democràtic. Que més de trenta milers de persones col·laborin per fer possibles aquestes consultes, sense cap suport institucional, que es percebi com una qüestió de democràcia i que ningú no se n’escandalitzi, que existeixi una maduresa així a la ciutadania catalana per assumir i impulsar aquestes coses, carai, amb tota la normalitat del món... Fins i tot que es porti a terme amb una escrupolositat altíssima! És que ho deia l’altre dia a Reus, em sembla insultantment democràtic, és la pera! Vam anar, mesa per mesa, controlant com funcionava tot, fins i tot mirant si es podia votar a dues mesos diferents... I no, el sistema informàtic ho impedia! Hi ha hagut un control escrupolós.

Si una societat com la catalana és capaç de tenir mobilitzades més de 30.000 persones per a fer possibles les consultes, i tota la gent que ha anat a votar —sigui pel sí o pel no—, vol dir que aquesta societat és molt viva. I que es mereix el millor futur. I crec que acabarà aconseguint allò que es proposi.

Enric Rimbau

Cines Babel  
Cines Albatros

CINES Babel  
Vicente Sancho Tello, 10. · València

# Soulkitchen

de Fatih Akin

Si presentes aquesta butlleta tindràs el següent preu especial:

Si ets subscriptor d'EL TEMPS : 4,40 € De dilluns a dijous i 6€ cap de setmana. (Cal acompanyar el justificant de pagament)	Si ets lector d'EL TEMPS: 5,60€ de dilluns a dijous excepte vespra de festiu i festius.
--	---

